

Izhaja vsakičetrek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 krov.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veterini 8. st. 9.

Naročnino in niznina sprejema upravnštvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunški ulici, na Josip Verdijevem tekalju nasproti mestnemu vrtu, pri Vincetu Baumgartu v Korenski ulici in na Korenskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglaši in poslanice se računajo po petih vinstvih in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbji.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Franc Zlobec,

Župan in kmet v Ponikvah pri Avberu na Krasu

je naš kandidat za nedeljsko volitev. Njemu, pošteni možje volilci, oddajte svoje glasove! Vsi na volišče!

19. december – bodi naš dan!

Na pragu 19. decembra stojimo! Volilci, na noge! Voldna dolžnost Vas kliče na volišče! Nijeden naj ne izostane! Noben izgovor ne opraviči nikogar od volitve! 19. december naj bode naš dan, dan zmage, dan veselja! Katoliška zavest naj ta dan prešine vso našo nepregledno množico volilcev, naše vrle može in mladeniče! Junaško naj vsakdo stopi na volišče in naj odda glasovnico z imenom našega kandidata!

Franc Zlobec,

Župan in kmet v Ponikvah pri Avberu

je naš kandidat, kandidat močne Slovenske Ljudske Stranke, ki je dne 26. septembra in dne 5. oktobra stopila krepko na vrat liberalnim agrarcem ter jih potačila! Enako naj bode v nedeljo dne 19. decembra! Preč z omahovanjem, preč z malodušnostjo, preč z gojilim liberalizmom, preč s šušmarskim agrarizmom! Zastava prave svobode in pravega napredka naj bode vodnica našim množicam, ko bodo korakale na volišče! Krščanska ideja naj prešine volilce od Brkinov tja gori do sivega starine Triglava in od solnčne Vipave tja dolzi do furlanske ravni. Enega duha, enega srca, enega hrenenja bodimo vsi, ki nas druži skupna bratska vez ljubavi in edinstvi! V slogi je moč! Sloga jači, nesloga tlači! Zjednjena krepka armada volilcev Slovenske Ljudske Stranke naj bode dokaz naše politične zrelosti. Edinost in edinost naj vlada v naših vrstah. Poveljni modri, vojščaki hrabri in zmaga mora biti na strani Slovenske Ljudske Stranke! Cela Slovenija koraka sklenjena v močnih verigah pod pravrom Slovenskih Ljudskih Strank!

Naše množice postajajo politično zrele! To je vesela nada, k. mora razveseliti vsakega pravega Slovence, rodoljuba, ki hoče sebi in svojemu ljubemu rodu dobro!

19. dan decembra je važen dan! Zavedajmo se te važnosti! Po maši na volišče! To tirja dolžnost vsakega zavednega volilca! Prav vsi do zadnjega na volišče, da bo naša zmaga še sijajnejša kot zadnjič! Ime kandidata in stranka, ki ga kandidira nam je porok, da naradimo dobro delo, ako oddamo svoje glasove njemu. Slovenska Ljudska Stranka pretehta vsakega kandidata, predno ga postavi na tako odlično mesto. Sam gnoj so imeli nasprotniki za pokojnega poslanca Jeriča, ko je bil postavljen kandidatom. Komaj pa ga je nesreča doletela in je izdihnih svojo blago dušo, so liberalni hinavci pisali, da je bil pokojni Jerič blag mož, značaj in plemenit rodoljub. — Tukaj imamo vzgled, kako naj sodimo naše nasprotnike! Nič jim verjeti! Svojo pot dalje, volilci! Bodite prepričani, da ne zgrešite! Zaupajte stranki, ki Vam priporoča kandidata! Volite ga tudi, ako ga ne poznate! Stranka je porok za dobro stvar!

Torej še enkrat: Dne 19. t. m. na volišče, in oddajmo svoje glasove našemu kandidatu

Francetu Zlobcu,
županu in kmelu v Ponikvah pri Avberu na Krasu.

„Duhovnik naj bo v cerkvi!“

Je li to res?... Je li Zveličar naročil svojim apostolom in učencem, naj bodo le v cerkvi? Naj le v cerkvi učē? Je li Kristus učil le v cerkvi? Je iskal ovčice le v tempeljnju? Je ozdravljal le v cerkvi? Pomagal rewežem in bolnikom

le v cerkvi? Ne! Iskal je ovčice in hitel je za njimi od mesta do mesta, od vasi do vasi, od hiše do hiše, od kraja do kraja dežele.

Iz ljubezni do ovčic šel je za njimi, zdaj na strme gore, zdaj na široko morje; zdaj v hiše bogatih, zdaj v hiše ubogih; zdaj v hiše bolnikov, zdaj na polje; zdaj na ceste, zdaj na steze. Zdaj stopil je k ribičem v čoln, zdaj pridružil se je delavcem na travniku; danes je hitel k bogatemu farizeju, jutre k dvem revnim sestrám; danes šel je k bolnemu možu, jutre k bolni ženi; danes k mrtvi dekluci, jutre k mrtvemu fantiču na poti. Učil je povsod, kjer je bila prilika, kjer so bili ljudje: zdaj v tempeljnju, zdaj v puščavi.

Kjer je bila potreba, tam je bil. Kjer je bila holezen, tje je hitel. Kjer je bil jok, tam bil je že On, da je tolažil. Ustajal je vsaki čas, vsako uro: in ko ga je neki mladenič budil in klical po noči, bil je takoj na nogah ter prašal mladeniča, kaj želi.

Enako naloži ima tudi duhovnik. Nasprotniki, farizeji in hinavci so Kristusa grdo gledali in njim ni bilo všeč in po volji njegovo delo. On se pa za to ni zmenil, dasi so ga vedno zalezovali in iskali, kje bi ga vlovali v besedi ali v dejanju. — Enako je tudi dandas. Nasprotnikom ni všeč in ni po volji dejanje duhovnikovo. „Duhovnik naj bo v cerkvi!“, pravijo, „duhovnik naj uči v cerkvi!“ zunaj cerkve nima nič opraviti, zunaj cerkve nima dela, in naj se ne vlika v naše dela, v politiko!...“

Je to res? Ne. Duhovnik mora med ljudstvo! Kjer so ovčice, tam mora biti pastir! Iti mora, kjer je potreba! učiti kjer je potreba ter sejati seme božje besede proti ljudilki sovražnika! Iti mora v hiše bogatih in ubogih, čez dan in po noči, o lepem ali slabem vremenu, naj grmi ali treska, med dobre in slabe ljudi; da, iti mora katoliški duhovnik tudi v nevarnost svojega življenja.

„Veniz sakristije!“ klical je Leon XIII. slavni papež duhovnikom. Ko je bil sedajni sv. Oče Pij X. še patrijarh v Benetkah, sreča neko jutro duhovnika, ki hiti proti cerkvi. „Kam se vam mudi?“ ga prša patrijarh. „Je ura toliko in toliko, grem mašavat“. „Ne“ mu reče patrijarh, „ob sedmih je volitev, pojrite poprej volit, za mašo se ne mudi“. In duhovnik šel je volit.

Politični pregled.

Državni zbor.

V soboto je poslanska zbornica končala razpravo o prvem čitanju proračunskega provizorija.

V torek je imelo priti na vrsto prvo čitanje pooblastilnega zakona za

sklepanje trgovinskih pogodb, ki se pa ni vršilo, ker so Rusini vložili dva nujna predloga, o katerih je zbornica morala razpravljati. Prvi predlog poslanca Trilowskega je bil že v torek rešen in odklonjen.

Včeraj je poslanska zbornica odklonila Petrusziewicz-ev nujni predlog glede odprave takozvanega Prügel-patenta. Potem je prišel na vrsto obstrukcijski nujni predlog češkega agrarca Kotlař-a glede ustanovitve češke višje živinozdravniške šole v Pragi. Kotlař je govoril nad 10 ur. Ob 12 in $\frac{3}{4}$ ur po polnoči je še govoril. — Socialni demokrati so hoteli okolo 10. ure demonstrirati pred zbornico, pa jih je policija razgnala.

Parlamentarni položaj.

Obstrukcija se torej nadaljuje. Tako je sklenila včeraj parlamentarna komisija „Slovanske Jednote“. Odbila je z 10 proti 6 glasovi ponudbe vlade in njenih strank glede rekonstrukcije ministerstva. Posledica tega sklepa je bila, da so češki agrarci takoj položili na mizo zborničnega predsedstva 37 nujnih predlogov. Sklep „Slovanske Jednote“ je provzročil med vladnimi strankami veliko gibanje in zbornični predsednik dr. Pattai je takoj sklical voditelje nemških strank in dr. Glabinskog in konferenci, katere so se udeležili tudi ministri. Dr. Glabinski je zastopal mnenje, da sklep „Slovanske Jednote“ morda ni zadnja beseda. Dejal je naj se pusti zbornico še zborovati dalje in naj se nadaljuje pogajanja. Konečno so vladne stranke sklenile vsprejeti boj z obstrukcijo. Izrekle so se namreč za permanentna seja državnega zборa. Prišli so namreč včeraj popoludne k ministerškemu predsedniku načelniki strank, zastopanih v nemško narodni zvezi, nadaljene načelniki socialno-demokratične zveze, poljskega kluba, krščanskih socialcev in Unio Latine in so sporazumno izjavili, da soglašajo z načrtom, naj se sedaj v odvrnitve slovenske obstrukcije uvede trajno sejo, ki naj traja do zvršetka obstrukcije, oziroma do 31. t. m. Gotovo je pa že danes, da tudi na ta način obstrukcija ne bo premagana in konec vsega tega bo to, ako ne pride vmes kaj izvanrednega, da bode državni zbor zaključen ter da se izpolni Blenerthova in odločajočih krogov vroča želja, namreč da bode začeli peti § 14 in da bode imela naša vlada proste roke napram ogrskim zahtevam. Verjetno je tudi, da bode državni zbor že v najkrajšem času razpuščen.

Madžarska bosenska oderuška banka onemogočena.

Iz Sarajeva poroča „Bosenska korespondenca“, da prihodnji bosanski deželni zbor odkloni odkup kmetov po „Bosenski agrarni banki“.

Naši volilci menda niso na glavo padli, da bodo volili liberalnega učitelja Vrtovca! Liberalci cele Slovenije so po tleh! Ljudstvo jih je zavrglo! Doli ž njimi!

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Anton Bratina, vikar v Kostanjevici 20 K (toliko tudi za Alojzijevič), v nabiralnikih: gostilna g. Josipa Gorjanc K 1·40, v gostilni g. Antona Lasič 50 v, gostilna „Pri Zvezdi“ 90 v, v krčmi g. Marije Birska 40 v, Ivan Lenardič Kojsko 2 K, Josip Budau, Gorjansko 20 v, Černigoj Stefan, Lokačev 50 v, Albert Tušar, trgovec 1 K, Josip Kogoj, Podtravna 1 K, Frančiček Pregelj, Renče 1 K, Ivan Malič, Dol. Vrtojba 20 v, Ivan Uršič, Idersko 1 K, Andrej Kos, Bača K 1·50, Jakob Grilj, pekovski mojster 1 K, Alojzija Reja, krčmarica 1 K, Edvard Štrekelj, vikar 3 K, Ivan Ukmar, Ponikve 1 K, Edvard Pavlin, trgovec Gorica 1 K, Viktor Toffoli, trgovec 1 K, Frančiček Paljevec, Podsabotin 30 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Domače in razne vesti.

Cenjenim naročnikom. — Prosimo vse cenjene naročnike, naj blagovolé takoj poravnati naročnino. V ta namen prilagamo poštno položnico. Nekateri dolgujejo za več let. Tem pošiljamo poštno položnico že drugič. Ako ne storijo svoje dolžnosti, jim ne bom o več posiljali lista. Cena lista je tako nizka, da komaj pokrivamo stroške v tiskarni. Ker se bliža konec leta, prosimo vse naše poverjenike, naj poskrbijo, da bodo vsi naročnini plačali.

Upravljanje „Primorskega Lista“.

Zaupnike prosimo prav uljudno, da nam nedeljski vspeh volitev blagovole sporočiti **brzojavnim potom** tako, da nam bo mogoče uže v nedeljo konstatirati konečni vspeh.

Volilci, pozor! — V občinah, kjer imajo večino nasprotniki, zahtevajte od volilnega komisarja, da sprejme ljudi naše stranke v volilno kotnisijo. Po volitvi shranite izkaznice za morebitno ožjo volitev. Glasovnic ne kažite na sprotnim agitatorjem; pri zadnjih volitvah so zamenjavali nasprotniki našim volilcem glasovnice.

Volilci, obračunite s svojimi sramotili! — Ko so bili v preteklem oktobru liberalni kandidati propadli v splošni kuriji, je „Soča“ sramotila posebno nekatere občine tolminskega okrajskega glavarstva in pa Kraševce.

Volilce iz občin Cerkno, Grahovo, Sv. Lucija, Tolmin, Libušnje in Drežnica je zmerjala z **backi (blički)**, ki so od sveta ločeni v svojih zaplankanih kotih,

kamor morejo priti le koze in dobro plačani kozji pastirji iz farovžev. Trdila je, da so ti ljudje tako **nevredni**, da niti ne vedo, kaj je to deželní zbor. Tako je pred svetom zasramovala „Soča“ te občine, kjer so „bistre vode in bistre glave“, kjer je tekla zibelka najslavnnejšim goriškim rojakom. Imenujmo le zgodovinarja S. Rutarja iz Krna, pesnika S. Gregorčiča z Vrsnega in svetovno znanega matematika Močnika iz Cerknega.

Še grše kakor te tolminske občine je „Soča“ zmerjala Kraševce, ko so bili pustili na cedilu kandidata Al. Štreklja. O Kraševcih je pisala: „Ljudstvo, ki je tako **flikfakovsko**, ne zaslubi, da se njegovi najboljši sinovi žrtvujejo zanj... Pravi, resnični, celi možje morajo z žalostjo zbežati od takega **pokvarjenega ljudstva**“.

Te nesramnosti si je „Soča“ dovolila, ker je mislila, da 6 let ne bo več potrebovala volilcev. A prišlo je drugače. Vsled prerane smrti poslanca Jeriča imamo prihodnjo nedeljo zopet volitev in s tem je dana prilika, da žaljeni volilci korenito obračunijo s „Sočo“ in z njenim kandidatom.

Kraško ljudstvo in tolminske občine ne bodo že zaradi tega glasovala za liberalnega kandidata Vrtovca, ker jim ga priporoča njih sramotilka — „Soča“.

„Soča“ vedno piše, da se po farovžih trosi krone za volitve. Pesek v oči! Svoje stranke pa, ki trosi desetake in stotake kron, ne vidi?! Zakaj to? da bi od svoje stranke odvrnila in na klerikalno zvrnila. Stara pesem: primi ga, primi ga! ciapa il ladro! vpije najbolj, ki je vkradel.

Ne rečemo, da se je tu in tam po volitvah kaj pilo in jedlo, ali niti desetine se ni potrosilo tega, kar so potrosili liberalci in agrarci v svoje namene. Tu se izda strašanskega denara.

Voltveni švindel. — Tak naslov zasluži liberalni volilni oklic v „Soči“ za tolminskega Vrtovca. Kdo pa je ta večni liberalni kandidat Vrtovec! „Soča“ sama pravi, da je tržan in trgovec. Dobro! Kateri stan pa daje ogromno večino volilcev v splošni kuriji? Menda kmečki in delavski. Kako se more torej tem kmečkim volilcem priporočiti in usiljevati tržana in trgovca za poslanca? Ali ni to že višek nesramne predprzrosti in žalitve kmečkih volilcev? Ali ni to toliko, kot da bi se reklo: Ti kmet si butec, si tepec, si osel, iz tvoje srede ni najti poslanca, zato ukoni tilnik pred gosposko frakarijo in voli si za poslanca frakarja-tržana! Vprašamo: Ali morejo kmečki volilci voliti takega kandidata, če imajo le še kaj spoštovanja do sebe?

Ne in ne! To ve prav dobro tudi Gabršček, zato ne nameruje v Vrtovčevu kandidatu drugega nego grdo zafrkajo našega kmečkega ljudstva. In to iz maščevanja, ker obupan vidi, da ne najde v celi svoji stranki kmeta, ki bi hotel

liberalno kandidaturo sprejeti. Prav gotovo je, da je tega prosil Štrekelj, ki zna komandujočemu Andreju najbolj vleči po dlaki in plesati po njega taktu, ali Štrekelj mu je gotovo rekel: Glej, priatelj! Jaz sem že sit tega vnednega propadanja, kakor so mi je prinesle letošnje volitve. Ali me hočeš še z eno sramoto obdariti, kateri Tvoj kandidat prav gotovo ne uide zdaj, ko so nam odpadla agrarna pleča? Ne, ne, je že dovolj blamaž. Idi dalje! In fabrikant liberalnih kandidatov je šel trkat v Tolmin, v rezidenco vstrajnega usiljivca za poslanstvo. To kislo vandranje s Krasa v Tolmin prikriva Gabršček v oklicu s stavkom: „Z dežele nam prihajajo zatrila, da je naša stranka izbrala srečno kandidata, ki tiče kakor naša v splošno kurijo.“ Ha, ha, ha!

Somišljjeniki kmetje in delavci! Kaj naj Vam rečemo o Vrtovcu? Da nima niti ene lastnosti, ki bi ga priporočala za poslanca. Nesposobnosti pa vse polno. Naj imenujemo le eno, ki ga prikuplja Gabršček, ker je izrezana po tega (Gab.) temperamentu. Vrtovec je trdoglav mož in vrhu tega še neroden. Komaj je prišel iz Kopra v Brda za učitelja, se je že nerodno zaletel v tedanji „Soči“ v Šolske učne načrte. Nevedni nerodnež je mislil, da so učni načrti zakon, ki se mora **dobesedno** zvrševati. Ta nerodnost ga je najbrže spravila iz Brd v Istro. In tak mož je ostal. Ali nimamo dovolj že enega (Gab.) v dež. zbornici? Če bi bil Vrtovec izvoljen, potem bi šele videli, kaj zmora Andrej I. in II. No potem bi lahko dali na prodaj one belokrite hiše na Šempeterski cesti! —

Zatorej, kmetje volilci! Proč z Vrtovcem! Živel naš bodoči poslanec, Vaš tovaris kmet **Zlobec**!

„Soča“ — pravi, da je kandidat A. Vrtovec znan pristaš narodno-napredne, oziroma Gabrščekove liberalne stranke. To radi verujemo. Saj je A. Vrtovec tudi letos brzjavno čestital svojemu političnemu glavarju Gabrščeku na zmagi v trgih. Zato ni nič čudnega, da se je celo Al. Štrekelj umaknil v pokojenemu učitelju in trgovcu A. Vrtovcu, čeravno je „Soča“ dozdaj vedno hvalisala A. Štreklja kot najboljšega ljudskega zastopnika. In zdaj donijo po „Soči“ slavospevi namesto Štreklju — kandidatu Vrtovcu. A s tem pretiranim hvalisanjem možu le škodujejo! Le poglejmo! „Vrtovec je agilen, čvrst mož“, pravi „Soča“. Mi pa vprašamo: Če je g. V. agilen in čvrst mož, zakaj pa je zapustil razmeroma še mlad učiteljsko službo in uživa pokojnino?

„Soča“ pravi tudi, da je A. Vrtovec pokazal kot član tolminskega okrajnega Šolskega sveta svojo skrb za kmeta.

Ta je pa lepa!

Tolminski okrajni Šolski svet ima okoli 400 tisoč kron dolga in kmetje v tolminskem okrajnem glavarstvu plačujejo na vsako krono zemljiškega davka še eno krono okrajnemu Šolskemu svetu v Tolminu za vzdržavanje ljudskih šol. Dovolj o tem kandidatu! Na vrabce se ne strejla s topovi!

Župan Vran — števni kandidat. — „Kmečki Glas“ 4. novembra t. l. je pisal po dokončanih deželnozborskih volitvah takole: „Organizirajmo torej kmeta po vzorcu socialne demokracije v okrajnih ali krajinah zvezah, da postanemo stranka, ki ne išče ob volitvah še nekaj let nič za se, temveč, **da postavlja le števne kandidate**.“

Potemtakem je župan Vran le števni kandidat in agrarci niti nočejo, da bi bil izvoljen za poslanca. Ta želja se jim bo v nedeljo tudi izpolnila, posebno, ker je „Kmečki Glas“ v isti številki pisal ter sam priznal, „da je kmečka stranka že precej **diskreditirana**.“ Kateri pameten človek naj bi volil kandidata, katerega je postavila „diskreditirana“ stranka!!

V Dutovlje sta **moral** iti obdržavat shod miada napredna dohtarja Puc in Podgornik minilo nedeljo. Tako je ukazal komandan naprednjakov. Preveč dobro se na shodu jima ni godilo, kajti agrarci so nekaj mešali in celo agrarni kandidat Vran je prial na shod, da bi pobijal napredna koncipienta in sebe usiljeval za poslanca. Pravijo, da je imel Vran več pristaš na shodu kot napredna koncipienta. Zato tudi ni pustil Puc, da bi se volilo predsedstvo shodu, ker je videl nevarnost, da bi najbrže ne prišel niti do besede. Puc je govoril in govoril, odgovarjal pa mu je Vran in drugi. Konečno ker ni bil Puc več kos agrarnim zabavljam, mu je priskočil na pomoč koncipient Podgornik, ki se je pa vspel do gorostasne trditve, da narodno-napredna stranka ima previdno zasnovano gospodarsko delovanje v zadrugah, ki so se ustanovile in se še ustanove. — Če ni nikoli dr. Podgornik povedal kake „resnične“, jo je na shodu v Dutovljah! Bravo dohtar! Vredni ste, da se Vas postavi na čelo tem naprednim „previdno zasnovanim“ zadrugam. Ako bi tirjali navzoči od Podgornika, naj navede tiste, previdno zasnovane napredne zadruge, ki so za našega kmeta uže mnogo dobrega napravile in sicer: da mu posojujejo denar po 5%, da mu preskrbujejo po ceni kmetijske potrebščine, umetna gnojila, modro gallico, kolonijalno blago, sladkor, olje, sol, paper itd., bi najbrže mladi dohtar zjal z odprtimi ustmi. Tako farbanje pa je res preočitno. Slepec je zgrabi z roko! No, mladi intelligent si je mislil: Naj drži, kar more! Saj sam ne verujem, kar sem izbleknil. — Konec tega komedijskega shoda je bil, da niso bili ne agrarci ne liberalci že njim zadovoljni. Seveda, ako bi odločevali le Dutovci, bi mogoče bilo kaj nade za agrarce ali liberalce. Teh je pa premalo. Zraven tega pa so priredili shod v ravno tisti občini, v kateri naši stranki nimajo kaj uzeti. Mogoče pa je, da so se s tem komedijaškim shodom marsikateremu Dutovcu oči odprle in da obrne hrbet agrarcem in liberalcem, ki oboji slepijo ljudstvo s praznimi obljudbami! Zlobec, njih so sed, naj bo poslanec, ki pozna njih potrebe. Kesali se ne bodo!

Liberalec ali agrarec — ena klobasa. To vedno trdim! Dr. Puc je na nedeljskem shodu v Dutovljah snabil agrarce ter ih pozival, naj se spet vrnejo v liberalno stranko, iz katere so izstopili. Da so ostali tudi kot novopečeni agrarci liberalni, menda ni treba posebej povdarjati. Hočejo biti liberalci preko glav Gabrščekov, Pucov in Podgornikov. Saj to mi vedno trdim. V slučaju ožje volitve jih bodemo videli v bratskem objemu ter si bodo kadili eden drugemu. Skušnje imamo. Agrarci so liberalci in kot taki nasprotniki kmeterov posestnikov. Tomajski Vran je liberalec. Bil je vedno proti nam. Mož bi rad kaj veljal. Če ima kaj srca za ljudstvo, naj se doma v svojem županstvu zgane. Samo zabavljanje ga je! Liberalci so vsi enaki! Delati nič, toliko bolj pa kričati in ljudi hujskati. Liberalec ali agrarec, kar je vseeno, ne sme dobiti zaslombe pri našem ljudstvu. Njegova parola je: Nič dela, le zavavljanje in hujskati. Preč s takimi troti!

Tomajski Vran ima zaslugo, da je ustanovil župansko zvezo za Kras. Tako ga priporoča „Glas“ za poslanca. Koliko je ta županska zveza koristila Kraševcem, otem ne ve zgodovina ničesar povedati kakor to, da tej zvezi stoji na čelu tomajski Vran in bi najbrže vse skupaj pustil, da ni bil izvoljen predsednik iste. Kake velikanske žanosti za Kras je ta zveza je razvidno tudi iz tega, da ni prišlo na prvo zbo-

Ne volite tomajškega Vrana! Vran je kandidat tiste stranke, ki vse obljuhlja, nič pa ne naredi! Izkušnja to kaže! Kakoršni možje, taka stranka! Zabavljačem hrbet obrnimo!

rovanje niti toliko županov in podžupanov, da bi bili sklepni. Slaba reklama za kandidata!

Agrarci pojdejo najlepši mir, da pojdejo volit našega (liberalnega) kandidata. Tako čitamo v torkovi „Soči“. Nam je vseeno, naj volijo tega ali onega. Vsekakdo značilno je, kako „Soča“ moleduje pri agrarnih liberalcih, ona „Soča“, ki je tako ponosno pisala, da je za njo skoro cela dežela, a vidi sedaj, da so za njo le še ostanki, ki jih meče na cesto naša in agrarno-liberalna stranka.

Klerikalci pojdejo vsi volit — vpije „Soča“. Da bi bilo res! O agrarcih pa molči..... Mari ne pojdejo tudi agrarci vsi na volišče? Seveda pojdejo. Zakaj ne vpije „Soča“, da pojdejo tudi vsi agrarci na volišče? Zato, ker ji je konečno vseeno, naj zmaga Vran ali Vrtovec. Potem pa bode pisala: „Dovolj je, da je zmagal protiklerikalni kandidat“. Potem se z Gabrščkom že dobita v deželnem zboru. Kako lepo vas slikamo, kaj ne, liberalno-agrarni bratci!

Duhovske spremembe. — Preč. g. Anton Pahor, vikar v Sovodnjah, je stopil v stalni pokoj. Na njegovo mesto je imenovan preč. g. Frančišek Lavrenčič, do sedaj prefekt v malem semenišču.

Iz politične službe. — Tržaški namestnik je pooblaščen od ministra za notranje reči imenoval namestništvenega tajnika barona Baum pl. Appelshofen voditeljem okrajnega glavarstva Tolminu, nadalje je premestil in sicer: namestništvenega koncepista Maksimilijana Wrischer k okrajnemu glavarstvu v Vološkem, namestništvenega koncepista dr. Alojzija Strasser k okrajnemu glavarstvu v Poreč, namestništvenega koncepista Artura pl. Seiller v Pulju in namestništvenega konceptnega praktikanta Beno pl. Grabmayr k okrajnemu glavarstvu v Gorici.

Povišanje. — V VII. činovni razred sta povzdignjena glavni učitelj na tukajšnjem ženskem učiteljišču, g. Josip Fistravec, in tukajšnji okrajni šolski nadzornik, g. Frančišek Finžiger.

Izgubljeni denar. — Nekdo je izgubil dne 1. t. m. na potu iz Pevnice do ulice Sv. Klara v Gorici 280 K. Pošteni najditelj naj prinese ta denar v naše uredništvo, kjer bo dobil svoje plačilo.

H katoličanstvu je prestopil zgodovinar protestant dr. v. Ruville, profesor na univerzi v Halle. V nekoliko dneh izide njegova knjiga „Zurück zur heiligen Kirche“, v kateri bo pisal, kako je spoznal resničnost katoličanstva. Gnije veje odpadajo, zato pa poganjajo nove zdrave mladike.

Blagajna v Lloydovem uradu na-vrtana. — V nedeljo so neznani lopovi v Trstu navrtali blagajno v Lloydovem uradu za odhode in prihode. Tatovi so pa odšli s praznimi rokami, ker jih je

najbrže nekdo preplašil. Pustili so vse orodje na licu mesta.

Benetke v nevarnosti. — Listi poročajo, da kažejo nekatere palače v Benetkah velike razpolokane in da so v nevarnosti, da se podero in to zaradi tega, ker so zaradi velikega trgovinskega prometa morali poglobiti kanal sv. Marka.

Nova postaja torpedovk. — Naša vojna mornarica ustanovi novo torpedno postajo v kotorskem zalivu. Do sedaj so bile torpedne postaje v Trstu, v Pulju, Lošinju, Zadru in Šibeniku.

Mestne novice.

O svobodomiselstvu bo prihodnjo sredo 22. t. m. ob 8. h zvečer predaval v „Centralu“ Fr. Kremžar. Vstop prost.

400 let stara božična pesem se bode pela pri veselici „Slovenskega sirotišča“ v Gorici na sv. Štefana praznik. Vredno je, da jo pridejo poslušati visti, ki se zanimajo za staro cerkveno glasbo. Pa tudi iz ozira na ostali program veselice bo vredno obiskati tamen „Centralovo“ dvorano. Delajo se za to veselico velike priprave. Po vstopnicah se uže poprašuje. Zanimivi vspored objavimo prihodnji teden.

Himen. — Včeraj se je poročil v cerkvi M. B. Immaculate g. dr. Jos. Pavlin, gimnazijski učitelj v Gorici, z dražestno gospicijo Pavlo Furlanijevi iz Gorice. Mlademu simpatičnemu paru naše iskrene čestitke! Bilo srečno!

Za Miklavža v S. E. S. Z. so že darovali: tvrdka Anderwald peciva, Bauman peciva, pek Bratuž peciva, gospa Jernay nekaj jabolk. Najskrenejša zahvala!

Iz goriške okolice.

g Božičnica v Podgori. — **Na pomoh!** — Dne 2. jan. 1910 se napravi v Podgori božičnica z veselico, katere spred objavimo pravočasno. Na to opazljamo slovensko občinstvo v Podgori, Gorici in okolicu že danes, ter trkamo tudi že danes na rodoljubna slovenska srca, da priskočijo na pomoč slovenski deci v Podgori, ki je tukaj ob meji tako hudó izpostavljena laškemu navalu. O prilikti te božičnice se misli namreč obdariti otroke ubožnejših slovenskih starišev, katere skuša laška stranka ravno z darovi omamiti in pridobiti, da bi ji izročila svoje slovenske otroke v laške šole, in je s tem, žal, tega in onega tudi že presleplila. Revščina je pač dostikrat tudi izdajalka. — Podgora je v narodnem oziru prevražna slovenska postojanka, da bi slovenski rodoljubi ne storili do nje svoje narodne dolžnosti. S potujenjem Podgora bi bil razbit slovenski obroč, ki obdaja Gorico, ki se vedno lepše razvija in raste kot naša slovenska metropola. Zato naj Slovenci

trajno obračajo svojo pozornost na Podgoro, in naj ji po svojih močeh naključajo svojo podporo. Zlasti mladini, ki je naša prihodnost, je treba v tem oziru priskočiti na pomoč in jo ohraniti slovenskemu jeziku. Zato prosimo vse slovenske rodoljube, da se te naše mladine ob nje božičnici spomnijo z raznimi darovi: s kosi blaga za obleke, čevlji, klobuki, denarnimi prispevki, pa tudi s kolaci, sadjem in jestvinam iz male otroke. Vsi blagohotni prispevki in darovi naj se blagovolijo poslati najkasneje do novega leta na naslov: Ciril Vuga, kurat v Podgori.

g Št. Andrež. — Zabavni večer v Št. Andrežu se je izvršil prav lepo. Kljub slabemu vremenu je vendar bila dvorana gosp. Petra Lutman polna občinstva. Na odrnu smo videli dolgo vrsto „Orlov“-telovadcev. Najprej so telovadili na drogu. Čudili smo se, ko smo videli tako lep napred v razmeroma tako kratkem času. Čast „Orlov“! Mladi narračaj je lepo telovadil. Naš „Orel“ se ponaša z vrlim načelnikom, ki žrtvuje mnogo, da izvežba svoje telovadce. Hvala mu! Skupina na drogu je bila krasna, enako telovadba na bradlji. Le tako naprej, vrlji „Orli“, kar bo v čast Vam in Vaši občini! Ko drugič nastopite, upam, da bom videl spet lep napred! — Po telovadbi je bilo skopitoško predavanje o Benetkah in o Rimu, katero je obdrževal g. dr. K. Capuder. Predavanje je bilo lepo. — Na skorajšnje enako svidenje kliče

udeležnik.

g Iz Rupe. — Mi Rupenci damo le redko kedaj glas od sebe, dasi smo hvala Bogu tudi mi še živi in se gibljemo. — V nedeljo, dne 13. t. m., smo imeli predavanje. Predaval je odpovedalec G. Z. iz Gorice g. Premrou o združništvu. Govornik nam je lepo pojasnil potrebo in korist zadrgu z gospodarsko-socijalnega stališča. Gospodu predavatelju se toplo zahvaljujemo za trud! Nazdar!

g Tri mrliči hkratu v eni hiši. — V Sovodnjah je v nedeljo porodila mlada gospodinja Devetak, stará še 34 let, dva dečka. V torem pa sta umrila oba otroka in mati. Pač hud udarec za moža udovca z dvema nedorastlima otrokom.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Rihemberga. — Kmetje rihemberški! Komaj en mesec je od tega, ko nas je dopisnik liberalne „Soče“ in „Primorca“ sramotil pred celim svetom, da smo mi „sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi in da smo brez časti“. Po celi deželi in izven dežele je šlo to grdo in predzno sramotenje, povsod so brali, da nimamo nič krščanskega na sebi in da smo brez časti.

Ali nam more kdo vreči v obraz veče razžaljenje kot je to? Človek, kateri na tako razžaljenje molči, ga zaslubi. Mi pa smo tega dopisnika imenovali tatu naše časti in obrekovalca našega poštenja in smo rekli, da zaslubi, da bi ga z bičem naklestili. Ali nimamo prav? Kmetje, ali se bomo pustili tako grdo sramotiti mi, ki smo tukaj rojeni in tukaj krščeni, od človeka, ki nikoli ne gre v cerkev? Cel teden moramo trdo delati na zemlji, katero smo podedovali od svojih krščanskih starišev in katero bomo pošteno pustili tudi svojim otrokom, cel teden tudi pošteno in krščansko živimo, kolikor nam naše človeške slabosti dopuščajo, vsako nedeljo in praznik pa če le moremo gremo v cerkev, da storimo svojo krščansko dolžnost in da se priporočimo Bogu. Tako so delali naši stariši, tako delamo mi in tako učimo tudi svoje otroke. Zdaj pa pride človek, ki ga ni nikoli v cerkev in kateri je pravi

liberalci z dušo in telesom, in nas zmerja in sramoti, da smo „sodrga“, dā nismo nič krščanskega na sebi in da smo brez časti! Ta tat naše časti in obrekovalec našega poštenja pa se še ponaša, da je večina občinjarjev na njegovih strani in njegovega mišlenja, ker so pri zadnjih volitvah v splošni skupini v naši občini zmagali liberalci. Pošteni rihemberški kmetje, to ne sme več biti! V nedeljo pokažimo vsi, da se ne pustimo strahovati in komandirati od človeka, ki nas tako grdo sramoti. Vsi oddajmo na volišču glasovnice, na katerih stoji zapisan kandidat naše katoliške slovenske ljudske stranke, Franc Zlobec. Tovariši, tako storimo vsi, da ostane tat naše časti in obrekovalec našega poštenja z dolgim nosom. Potem ostane tudi pri občinskih volitvah še z daljšim nosom. Kmetje, pokažimo, da nismo sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi, in da nismo brez časti, kakor nas blati ta tat naše časti in našega poštenja!

Pristaši S. L. S.

a Iz Sela na Vipavskem. (Že zopet volitev!) — Dopolnilna volitev v deželnem zbor vsled smrti pokojnega Jeriča, je pred durmi. Že se nam bliža dan, ko nas bo dolžnost klicala na volišče, da si izvolimo poslanca, kateri bo vreden naslednik našega ljubljenega, ne-pozabnega Alojzija Jeriča.

Marsikateri poreče: „Že zopet te volitev! Saj človek se mora naveličati teh vednih volitev. Posebno pa še v našem županstvu, ker so nam dale minulo leto toliko opraviti o bčinske volitev, ker prejšnjemu županu nikakor nismo mogli dati razumeti, da mora z županskega stola. Slednjič je seveda obveljala naša!“

Toda pustimo to! Teh volitev je preveč! Čas bi bil, da bi enkrat nehael Če kateri to pravi, smo mi tudi, ki to potrdimo. — Toda kaj moremo za to, ako je Bog tako hotel ter ni pustil, da bi bil Jerič stopil kot poslanec v deželnem zbor. Božja previdnost je velika, in o tej ne smemo prav nič dvomiti. Sedaj imamo sveto dolžnost, da mu izvolimo vrednega naslednika, da izvolimo moža, kateri bo kolikor mogoče podoben našemu ljubljenemu Jeriču, da izvolimo moža, kateri bo imel potrebne zmožnosti zastopati naše koristi v deželnem zboru. In tak mož je brezvomno **Franc Zlobec, župan v Ponikvah pri Avberju.**

Prijetno nas je dirnila vest, da je vodstvo Slov. Ljud. Stranke upoštevalo naše želje ter proglašilo za kandidata moža, katerega smo si želeli. On je gotovo vreden naslednik pok. Jeriča. V tem nam pritrdirjo vsi Kraševci, tudi naši politični nasprotniki. Jasno so pokazali s tem, da so ga pri zadnji ožji volitvji v kraških kmečkih občinah volili skoro brezizjemno liberalci in agrarci. On bo gotovo deloval za nas, za svoje trpeče sobrate, ker je mož izljudstva, ker je tudi sam kmet, ki vē najbolje, kje kmeta čevelj žuli, ker žuli tudi njega samega.

Kaj mi da bi volili kakega komončega upokojenega učitelja, kakoršnega nam nudi Gabršček? Bog nas varuj tega! Saj nismo še z glavo v mehu! O, ne, ne, Drejc nas ne boš premotil, da bi mi volili Tvojega kandidata! O Vrtovcu iz Tolmina smo uže mnogo čuli, toda nič takega, kar bi ga priporočalo, da bi mu mogli izročiti svoje zaupanje, ter ga poslati v deželnem zbor. Mi ga ne bomo volili, pač pa bomo poskrbeli, da ostane g. Vrtovec le kandidat.

Kaj pa nam je storiti, da onemočimo Vrtovčeve izvolitev? I kaj drugega, kakor da gremo dne 19. t. m. vsi volit našega Zlobca ter da v to prigovarjam tudi svojim sosedom, sorodnikom in znancem. Torej agitirati moramo od moža do moža. Ako

vsak naš mož storiti svojo dolžnost, je gotova zmaga naša.

Toda pozor! Na to se ne smemo preveč zanašati! Nobeden naj ne reče: „E, tudi če ne grem voliti, saj zmagoj brez mene!“ Taka brezbrižnost rodi kislo sadje! V celi deželi naj velja med našimi možmi dne 19. t. m. parola: **Do zadnjega moža na volišče!!** Na svidejenje, po veseljem rezultatu!

Več volilcev.

a **Iz Otlice.** — Spet so volitve tu in spet skače naš znani in preklinja in roti, kar ga ne uboga. Kolne pa tudi po laško. Jurče, pusti volilce v miru! Mi že vemo, koga bomo volili! Ta možicej je že sedaj cela huda južna. Volilci vrata mu pokažite!

Iz kanalskega okraja.

kl **Anhovo.** — Dne 8. t. m., to je v praznik Brez. Spočetja Device Marije visela je žalostno raz hiše kršč. s. izobraževalnega društva v Anhovem slov. trobojnica zavita v črni žalni tul. — K. s. izobr. društvu ugrabila je smrt enega izmed članov, to je Štefana Tinta iz Gorenjegopolja v najlepših moških letih. Ranjki, se lahko reče, je bil ustanovitelj k. s. izobraževalnega društva v Anhovem. Ker je bil ves vnet za blagor in napredok občine in videl razne nedostatke v občinski upravi — pri šoli — in cerkvi — in vedel, da ne bode reda v občini, dokler ne bode ljudstvo izobraženo, sprožil je misel, da se ustanovi v središču občine k. s. izobr. društvo. Poskrbel je, da se je hiša za društvo vkupila, ter ves čas društvo podpiral kot dober pevec ali bolje povodja, tudi za časa svojega bolehanja. — Bil je marljiv odbornik kmečke polit. zvezze za kanalski sod. okraj. Ustanovil je podružnico živinske zavarovalnice in bil nje predsednik. — Da, ranjki Štefan bi bil žrtvoval svoje premoženje, ako bi bil mogel spraviti občino v red. — Ranjki ni bil brez nasprotnikov posebno političnih. — Ljudje, katerim se sline cedijo po županskem stolcu, so se ga bali, ker so videli v njem prihodnjega moža. — Mimogrede bodi omenjeno, da je letos spomladi šel ranjki Štefan v Plave v zadevi živinske zavarovalnice. — Tedaj se mu je nekaj zgodilo, kar je pripomoglo njegovi prezgodnji smrti. — Nekdo ga je bolchavega — na samotnem kraju — banditsko s pestmi napadel in suval v dele telesa, ki so tako občutljivi z besedami: „Na, tu imaš agitator, ali bi rad postal župan!“

Smrt ga ni našla nepripravljenega. — Vspodbudno se je na njo pripravljal. — Vsako soboto je prijel sv. obhajilo. Povabil je svoje nasprotnike k sebi, ter se želel ž njimi spraviti. — Tako je popravil, ako je v življenju kaj zagrešil.

Štefana Tinte ni več — A ljudstvo se ga bode spominjalo. — Koliko prijateljev je imel, pokazal je njegov pogreb. Zbrana je bila cela občina; prišli so h pogrebu tudi okoličani, da, videli smo tudi novega dežel. poslanca gosp. Miha Marinčiča iz Brd. Društveni mešani pevski zbor zapel mu je žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču. Ko se je krsta izročila materi zemlji, bilo je redko oko, da ga ni solza porosila. — Za društvo je ta zguba hud udarec — a člani upamo, da bodo ranjki nad zvezdami prosili, da se njegovi plemeniti načrti za katere je živel in deloval, uresničijo.

Oj človek vstvarjen od Boga,
Namen tvoj ni tu sred' sveta,
Tvoj cilj je: da Boga častiš
In slednjič ž njim se veselis!
Vse druge pa okrog in krog
Je radi tebe vstvaril Bog.
Pomisl toraj da si stvar,
— Nikakor sebi gospodar.
Ti hlapec si; a On Gospod.
O služi mu človeški rod!

Iz Tolminskega okraja.

t **Značaj,** da mu ni para je liberalni kandidat Vrtovec. Tako „Soča.“ Značaj pa je... Kaj že ni bil on tekom volilnega boja? Neodvisen kandidat. Bal se je blamaže, zato je odstopil od te kandidature. Nato se je lizal agrarcem — bil je na njih zaupnem shodu. Ko so ga tam odrajitali — šel je na liberalen shod, svojega pobratima Andreja Velikega v Trgovski dom. A tudi on ga ni mogel rešiti. Slednjič ga je potolažil Dr. Franko s tem, da mu je obljudbil kandidaturo v veleposestvu. A revez smolo je imel, sfrčal je iz liste veleposestnikov. In slednjič vendar po tolikem trudu je napočil zanj, „značajnega“, dan rešitve v ladjo Andreja Velikega a upamo, da se z ladjo vred potopi. —

t **„Soča“** je polna hvale za svojega kandidata „oberkmota“ Vrtovca: Ničla so vsi izvoljeni poslanci nasproti njemu. Žal pa, da se je „Soča“ pozabila o pozoriti javnost na njegov izreden govorniški talent. Tako kratkočasen je, da če bi mu bila sreča mila, da bi govoril kot poslane v deželnem zboru, bi si njegov pobratim Andrej Veliki tekom govora gotovo, radi same ginaljivosti in kratkočasnosti visokodonečih puhlih fraz, izpulil polagoma vso brado. „Pa kot govornik ima še to lepo lastnost, da taji svoje lastne besede, katere je govoril, ali pa mu je politika tako zmesala glavo, da sam ne ve kaj dela. Ali mogoče ni res tako neomadeževani, liberalni kandidat.“ Andrej II. se li spominjate svojega duhovitega govora na 15 avg. t. l. Tako je bil duhovit, da ljudstvo še danes ga ne more pozabiti. —

t **G. Vrtovcu v album.** — G. kandidat, na zadnjem Vašem shodu ste pač pozabili kmetom pojmu naprednjaštva raztolmačiti — ali pa ste ga vsaj napacno tolmačili....

t **Tolmin.** — V nedeljo 19. dec., na dan dopolnilnih volitev v deželnem zboru, bo imelo „K. s. izobr. društvo“ predavanje, in sicer ob 3. pop. v drušvenih prostorih. Snov: 1.) „Svobodi, omiki, napredku in sreča slov. naroda.“ 2.) S. Sardenko: „Solncu mojega dneva.“ Predava preč. g. I. Kovačič. Člani in somišljeniki so uljudno vabljeni, da se udeleže mnogoštevilno.

t **Podmelec.** — (Najnovejša kmečka stranka.) V naši obširni fari živi kmetič, ki je iztuhtal posebno „krafte“ program za prihodnost. Ali mu ga je navdahnil „Primorec“ ali se je porodil v njegovem „blagem“ srcu, ne vemo. To pa vemo, da je ta program popolnoma jasen in kratek. Glasi se: „Dne 19. decembra naj bi šli vsi kmetje do zadnjega na volišče in pobili vse farje, žandarje in vso gospodo. Saj vseh teh ni treba!“ — Tako je! Sedaj je ravno pravi čas za koline in krvave klobase. — A ljubeznjivi kmetič je pozabil razviti svoj program do konca. Ko bi bili namreč enkrat vsi farji, žandarji in gospodki ljudje „fentani“, potem bi stopilo v veljavno geslo: „Kmet kmeta — pobij, oderi, požri!“ — Nazadnje, ko bi bilo že vse pobito in odrto, nastal bi „mir v deželi“, — oni sladki mir, po katerem tako željno hrepeni Kramarjeve Pepce sin... .

t **Iz Poljubinja pri Tolminu.** — Dne 13. t. m. smo imeli fantje poljubinjski pevske vaje v novi hiši pri farni cerkvi v Tolminu.

Omenjenega dne okoli 8. in pol ure zvečer priletel je kamen skozi okno naravnost sredi pevskega zabora, ki je vršil pevske vaje.

Proti temu napadu mi protestiramo in vprašamo slavno županstvo v Tolminu, zakaj se plačujejo občinski redarji.

Omenjeni kamen hranimo še danes v društvenih prostorih.

Poljubinjski fantje.

Vsi na volišče, da ne bo treba silne ožje volitve!

t **Koritnica pri Grahovem.** — Dne 8. t. m. je imelo naše „Kmetijsko bralno društvo“ predavanje. Predaval je gosp. dr. Capuder iz Gorice. Razložil nam je punt po Goriškem l. 1713., v katerem so naši pradедje morali iskati s silo svojih pravic. Na tem mestu izrekamo g. predavatelju presrečno zahvalo!

Iz cerkljanskega okraja.

t **Šebrelj.** — Precej časa že ni bilo iz našega gorskega zatičja nič čitat v Vašem cenjenem listu. Zato Vas, cenjeni g. urednik, uljudno prosim, da dovolite mal prostorček v „Primorskem Listu“, za skromen dopis dopisnika mladinoljuba, ki želi naši mladini vse najboljše.

Bilo je nekoga nedeljskega, pozno jesenskega popoldne, ko sem bil na opazovanju. Žal, bilo je videti precej mladeničev in deklet na plešišču. Predraga mladina! Tvoja bodočnost ni na plešišču, kajti le preresen je boj na viharem in razburkanem morju našega življenja.

Predraga mladina! Orevaj in navdušuj se za višje življenske in politične ideale. Res, da nismo tukaj pri nas tako srečni, da bi na izberu imeli razveseljevanja za mladino, kakor je to po večjih krajih. Nekaj pa vendar le imamo tudi zate, cvet in up naše bodočnosti. Kakoršna bo mladina, takšna bo v bodočnosti čast našega Šebreljskega kraja. Imamo bralno društvo in knjižnico istega s še precej knjigami na razpolago za vnete in ukaželne čitatelje. Tukaj je torej lepa priložnost za razvedrilo in izobrazbo.

Ravno katoliško časopisje in knjige jasno hvale vredno delujejo na tem polju. Omenjeno bodi, da so v našem bralnem društvu „Slovenec“, „Domoljub“ in „Primorski list“ najbolj priljubljeni in da se jako pridno čitajo. Pridno torej čitamo, ker pregovor pravi: Nevednost je najdražja!

Na delo komur je mladina na srcu, ker sovražnik povsod seje ljaliko in plevel. Delajmo, zidajmo vsi skupno, dokler je čas. Kajti zrno do zrna pogacha, kamen do kamena palača.

Mladinoljub.

t **Iz Cerkna.** — Pretečeno nedeljo je uprizorilo slov. kat. izobraževalno društvo žaloigro v petih dejanjih „Mlinar in njegova hči“. Pri igri so se odlikovali Črnet, Marica in Konrad; pa tudi ostali igralci in igralke so storili svojo dolžnost. Glavni nedostatek je bil ta, da je prizorišče (oder) premajhno za večje igre. Hvalevredno je od naših igralcev, da stremijo po napredku, da si upajo uprizorjati tudi večje igre kakor je bila n. pr. „Mišar in njegova hči“, ki ni ravno lahka igra zlasti v glavnih vlogah. — Čujemo, da nameravajo igralci igro ponoviti in sicer kako nedeljo popoldan da bi bilo ustrezeno tudi

okoličanom. Našim igralcem smo hvaljeni za užitek. Naprej na polju prosvete!

Iz sežanskega okraja.

s **Iz Gor. Branice.** — V sredo na praznik M. vršil se je takoj po sv. maši ustanovni shod „Kat. slov. izobraževalnega društva“. V prostorih gosp. Josipa Šembergerja zbral se je precejšnje število mož in mladeničev. Naš g. kurat Šmid pozdravi v imenu pripravljalnega odbora navzoče. V kratkem, pa jedernatem govoru pove navzočim namen društev sploh, poudarja potrebo drušvenega življenja z ozirom na današnje razmere, posebno pri nas Slovencih. Nato navaja sredstva, s katerimi bodo društvo hrepelo privesti svoje člane do izobrazbe, zlasti njih strokovne-kmetijske izobrazbe. Predsednikom shoda je nato izvoljen g. Alojzij Sorta. Poslednji dā besedo juristu Ant. Kodré, ter ga prosi, naj razloži društvena pravila. Jurist Kodré spominja svoje domačine prejšnjih umrlih društev braniških ter navaja vzroke, zakaj so vsa društva tako klaverno propadla. Prvi in poglaviti vzrok je bil, da se člani niso držali pravil, in ker so bila ustanovljena brez trdnih načel. Voditelji in misli se menjajo, načela morajo ostati vedno ista. In tudi če društvo formalno propade, načelom bodo ostali njegovi člani zvesti tudi v poznej. Po prečitanju pravil, zoper katere ni imel nihče izmed navzočih ničesar pripomniti, pozivlje razlagatelj vse Braničarje k slogi in edinstvu, zlasti zato je edinstvo potrebna, ker je naša vas raztresena na vse vetrove. In to ugodnost pa si hoče nekdo okoristiti s tem, da seje ljaliko med naše vrste.

K bodočemu društvu je takoj prispolilo skoro štirideset Braničarjev. Med mladino pa je nastalo posebno navdušenje za telovadbo. Ti novo društvo pa glej, da vstajaš z vedno čilimi močmi, budiš in prevevaš duha izobrazbe in pravega napredka!

Še nekaj! V zadnji „Soči“ obrekel se je vsem znani nekdo ob našega g. kurata. Miru mu seveda ne dá, ker je naš g. kurat delaven človek; pred vsem pa se znani dopisnikar repenči nad ustanovitvijo „Marijine družbe“. Seveda takim-le bogotajcem kakor je on, gotovo ni bilo še nikdar po volji, če se je kje pojavila podobna ustanovitev. Da bi se pa prikupil braniškim dekletom, vlači jih po „Soči“ in v javnosti ter poskuša biti njih prvi zagovornik. Gospod dopisnikar! svetovali smo Vam že, da pustite našega ljubljenega gosp. kurata pri miru, drugače Vam posvetimo kako drugače! Naša dekleta ne potrebujejo takih zagovornikov, njih poštenost poznamo vse, in toliko zaupanja uživajo one pri nas vseh, da vemo: Vašim umazanim besedam ne bo sledila niti ena! Več Braničarjev.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEBIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavne nositelle (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno korno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaze s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Eden za mnoge“.

Svobodne misli.

III.

„O soc. demokratih in liberalcih piše — A. P. —, da bu tajo v skalo sv. Petra... toda ravno oni izvršujejo Kristusov nauk o ljubezni, ki se glasi: Enakost, bratstvo in svoboda!“ Tako misli svobodno „Eden za mnoge“. S tem pa je res dokazal, da je ali silno neveden, ali jako zloben, ali pa oboje hkrati. Samo tri dogodbice iz zgodovine naj dokažejo svobodnjaški „nauk o ljubezni!“

1. V francoski revoluciji se imeli prvo besedo svobodnjaki: Kakó so ti izvrševali nauk o „enakosti, bratstvu in svobodi“?

Dne 2. in 3. sept. 1792 je bilo samo v Parizu — središču svobode — na nečloveški način umorjenih 440 duhonikov. V Nantu so vezali nage fante in naga dekleta v pare in jih potapljali... Neka deklica je zapela pesen: zato je bila obglavljeni z materjo vred. Tedaj je rekla neka žena svojemu otroku: „Glej, dete, ta je nedolžna, kakor ti!“ — za te besede je mati zgubila življenje. Od 10. marca do 10. jun. 1793 so umorili samo v Parizu 1269 oseb. V naslednjih šestih tednih so v Parizu še 1400 osebam odsekali glave. Tudi vse nune iz samostana Montmartre so obglavili: nune so pele svojo himno, dokler ni z smrtno zadnje nune utihnil zadnji glas. Po mestu pa so drobili umetne spomenike, ropali, skrunili — kar jim je prišlo v pest.

In ti banditi niso bili navadni, ampak omikani ljudje, ki so se učili na najvišjih šolah: dokaz, kam pride človek brez vere! Tako se namreč godit tam, kjer „svobodomislici trgajo ljudem vero iz srca“ in ne, kjer se izpoljuje Kristusov nauk o ljubezni. Zapomnite si to, gospod „Eden za mnoge!“

2. Leta 1848 je bila revolucija v Rimu; pregnali so Pija IX. iz Rima. Prvi agitator te revolucije je bil prevoznik Angel Brunetti; v službi proticerkevskih družb je ta mož tako spremno izvrševal „nauk o ljubezni“.

Ko je triumvirat (24. feb. 1849) izdal povelje, naj se vsi nepotrebni zvonovi vzamejo iz zvonikov, prodiral je A. Brunetti s svojimi tovariši od cerkve do cerkve, plezal v stolpe, razbijal zvone, pa metal kos za kosom na ulico. Več dni so delali svobodomiselnici kovači; zlasti po nunske stolpih so se obnašali divje, strašili obenem nune in jih dražili z grdo podlošijo.

Pa šli so še dalje in napovedali — boj spovednicam! V cerkvi sv. Lovrenca je bil ravno blagoslov. Tolpa pridri v cerkev, največji klapači med njimi zasedejo spovednice, pred nje pokleknejo pa javne vlačuge. Pričnò se divje podli prizori. Ko se druhal nasiti teh prizorov, začno razbijati spovednice na kose, kose pa vlačiti na ulico, kjer jih začo.

Vsi „ljubezni“ rimskih svobodnjakov pa je bilo živinsko onečaščenje sv. Reš. Telesa. Pljuvali so v sv. hostije, sekali jih s sabljami in med krmo pomešane metali jih konjem: „liberalci pa še zdaj govore, kako svobodoželjno je bila tačas rimsko ljudstvo!“

3. Še nekaj o svobodnjaški „ljubezni“, ki se je pokazala letos — v Barceloni! Tam so iz zgodlj „ljubezni“ ranili 241 ljudij, 47 pa jih umorili. Ko je bil glavni krivec Ferrer od pravice obsojen in ustreljen, pa so vsi svobodomislici zagnali krik, češ. Ferrer je mučenik! In vendar je 48 prič bilo proti Ferreru, nobene priče pa ni mogel Ferrer navesti za svojo nedolžnost. Kako tudi? Ferrer — junak svobodomislicev — je učil:

„Korakajte čez nesramno meščanstvo! Predno je dozidano, naj se vse podere, vse do tāl!“

„Naš program je, da se razpusti uradništvo, zapleni bančno imetje in premoženje vseh civilnih uradnikov.“

„V bodoči veliki revoluciji moramo srednji stan in imetje uničiti; vse in posamno razdjeti — dokler ne bomo na čistem!“

Lepi nauki o „enakosti, bratstvu in svobodi“, kaj ne? Kaj si bo mislil „Eden za mnoge“ — če kdaj postane uradnik — pa pride kak Ferrer in mu upihne življenja luč? In naši kmetje — srednji stan — ki drže z liberalci, ali znajo zdaj, kaj jih čaka? „Svobodnjaki hočejo uničiti srednji stan in imetje!“

Pa da bi mi kdo ne očital, češ, „taki pa niso slovenski svobodnjaki“, omeniti hočem le eno „delo“ slov. Ferrerovcev: 1. nov. 1909 so socialdemokrati na „Kunterovnici“ (Tržič) sneli razkriž Kristusovo podobo ter izvrševali žnjo divjaške orgije (lumparije). Sličen zločin se je malo prej zgodil pri nas na Goriskem.

Če le te drobtinice resničnih dogodkov pregledaš, potem mi povej:

1. Ali so res liberalci in soc. demokrati pravi naprednjaki?

2. Ali res „ravno oni izvršujejo nauk Kristusov o ljubezni?“

3. Ali niso marveč — hlapci satanovi, katerih se je treba batiti, ne pa ž njimi držati?

Drobtinice.

Halleyov komet. — Znani ravnatelj astronomskega observatorija, Camille Flammarion, je priobčil minule dni v nekem listu zanimiv članek, v katerem se bavi s Halleyevim kometom, česar rep preti na naši zemlji ponončati človeški rod. — Približuje se namreč z izvanredno hitrostjo. Dne 20. aprila ga bomo videli, po računu Flammariona, kot danico in večernico. Dne 18. maja pa je mogoče, da oplazi rep tega kometa našo zemljo in tedaj bi prenehala vsa eneržija in delozmožnost človeškega rodu. Vsakdo bi umrl.

Boj za solo v Franciji. Zadnja predzrna in nesramna nakana francoske framsanske vlade, ki gre za tem, da iztrga katoličanom najdragocnejšo svetino: otroke, ter jih v svojih protiverških šolah preparira za podle prostozidarstvo, ki tako neusmiljeno razjeda mozeg francoskega naroda — ta nakana je končno zbudila še verno ljudstvo k odporu. Na celi črti se dvigajo ljudske množice k slovesnim zborovanjem in protestom ter prisegajo na prapor cerkve, največje dobrotnice in zaščitnice Francije. Tako se je nedavno vršil kongres „Katoliške Unije“ za Škofijo Mont-de-Marsan, ki je bil sijajno obiskan in ki je vladl poslat sledče krepko izražene zahteve: „Zahtevamo celo in polno svobodo, ki gre vsakemu Francozu. Katoličani smo, da, a nikdar brezpravni sužnji. Najsvetjša, najnedotakljivejša svoboda vesti. Otroci se morajo vzgajati v smislu njih krstnih obljud. Sploševanje pred dobrimi nauki, zaničevanje pa slabimi in prepovedanimi knjigami. Cesarizem v politiki je zaničevanja vreden, a neprimerno bolj še cesarizem v šoli. Prisegamo, da se ne bomo nikdar pokorili krivičnim postavam. Boljši je klic bolečin pod nožem, kot pa mutantni molk pod kloroformom.“

Za kratek čas.

Učitelj: „Marica, ali ni tvojemu očetu ime Anton?“ — Marica: „O ne, Tone jem je ime!“

Kmet pride k blagajniku, našteje denar in prosi pobotnico Blagajnik mu

jo nevoljno spise in vrže pod noge. Kmet jo mirno pobere, pogleda, da je prav, potegne po mizi in pobriše denar potleh rekoč: „Jaz sem pobral pobotnico, vi pa poberite denar“, in odide.

Mih a (letovičniku): „Ali ste, gospod, iz Ljubljane?“ — Letovičnik: „O ne, doma sem v Trstu, v Ljubljano sem hodil le v solo“. — Mih a: „O jej, tako daljavo ste morali vsak dan prehoditi!“

Krojaška zadruga GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovoljujem si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prosi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem rádovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejsi izberi.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

Razpis dražbe.

Razpisuje se dražba stavbe „Duhovskega doma“ v Bukovici. Vsklicna cena 13062 K 55 h.

Načrt, prevdarek in stavbeni pogoji so na ogled v tukajšnjem uradu hšt. 55 ob navadnih uradnih urah.

Rok za vlaganje pravilno kolekovanih, pismenih ponudeb poteče dne 31. decembra 1909 ob 12. uri dopol.

S ponudbami treba vložiti 10% varščino.

Gospodarski svet v Bukovici,
dne 3. decembra 1909.

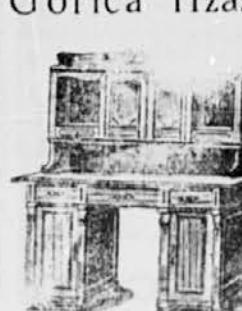
Anton Žižmond,
načelnik.

Odlikovana mizarska delavnica s strojnim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva
iz lastne delavnice.
Izdeluje cerkvena dela,
spovednice, klopi, okvirje,
klečalnice itd.
Vsakovrstna dela za stavbe.

Loterijske številke.

11. decembra.

Dunaj	87	34	43	15	3
Gradec	1	12	48	44	54

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 104
Istrsko	" 112
Corfu	" 120
Puglie	" 120
Jesih vinski	najfinezje 2—
	Milo in luči.

Priporočam če duhovščini in cerkvenim oskrbnikom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznam, da sem prevzel od g. **Antona Obidiča** njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asistent na porodniški in ostetriški kliniki v Gradec-u.

Specijalist za ženske bolezni.

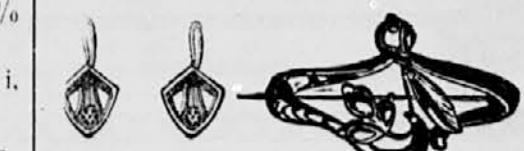
Ordinira od 10.—11. ure predp. in od 3.—4. ure pop.

Fran - Josipovo tekališče 6.

= urar c. kr. državne zeležnice =

V GORICI, Gosposka ulica št. 25.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče štev. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Peter Cotič,
čevljarski mojster, Gorica,
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z deželi se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne. Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Delaonica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,
Magistratna ulica štev. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!
Staroznana narodna trdva:

Anton Iv. Pečenko
GORICA, ulica Jos. Verdi 26.

postreže poštano in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; polem s pyzenjskim pivom „PRAZDROJ“ iz slovence „Meščansko pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkah in steklenicah; z dodatnim pristnim tropinovcem 1. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnicu na vse kraje avstrijsko-ogradske države v sodih od 56 l naprej franko goriška postaja. — CENE ZMERNE.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. štv. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niranberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

Odlifikovana pekarija

in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

KAM?

v novo slovensko manufakturno trgovino

IVANČIČ IN KURINČIČ

Gorica nadškofijaska ulica štev. 5 (nasproti škofije) Gorica.

Katera priporoča slavnemu občinstvu kakor tudi č. duhovščini svojo bogato zalogo v to stroko spadajočega blaga po najnižjih cenah.

Cene stalne. — Postrežba domača, poštana in točna.

Na željo se pošiljajo v orci proti vrnitvi, poštne prosto na dom.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino jetrno olje se želevnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni stroki, gole, malokrvnost itd.

Cene ene steklenice je 1 krona 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, prešče se vedno v mojem kem. laboratoriju preden se napolnilo steklenice. Zato zamorem jamčil svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krona 60 vinarjev.

Nova slovenska trgovina!

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in buđilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah.

Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Aleksander Ambrožič,
urar in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdi 26.

lastnik prve in največje slovenske svečarne

v Gorici, ulica sv. Antona 7.

Priporoča preč. duhovščini, cerk. oskrbništvo, p. n. slavnemu občinstvu čebelno - voščene sveče zvitke, kadilo, med itd.

POSLUŽUJTE SE
ZNANE IN SOLIDNE TRGOVINE
J. Medved — Gorica

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo
posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po $5\frac{1}{4}\%$ (pet in en četrt od sto);
- menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.